

Asia: VN/2774/2026

Hallituksen esitysluonnos laiksi terveydenhuoltolain 51 §:n muuttamisesta (digitaalinen hoidon tarpeen arvio)

Lausunnonantajan taustatiedot

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

Muu järjestö tai yhdistys

Pidättekö kannatettavana, että esityksessä ehdotetulla tavalla potilas voisi tehdä hoidon tarpeen arvion digitaalisesti ja siinä voitaisiin hyödyntää automaatiota?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne: [Äskettäin julkaistujen selvitysten perusteella hoitoon pääsyyn viivästyminen aiheuttaa hoitotulosten heikentymistä (esim. syöpähoidot). Tästä syystä on välttämätöntä, että potilas pääsee viivästyksettä tarpeelliseen hoitoon. Käynnissä olevan omalääkäri kokeilun alustavien selvitysten perusteella ainakin yli 65-vuotiaat eivät hakeudu turhaan suoraan lääkärin hoitoon. Suomen Luustoliitto ry kannattaa sitä, että potilas voi tehdä hoidon tarpeen arvion digitaalisesti ja että arvioinnissa voidaan hyödyntää automaatiota. Ratkaisu voi parhaimmillaan, ainakin työikäisten kohdalla, nopeuttaa palveluihin ohjautumista, parantaa hoidon saatavuutta sekä vähentää terveydenhuollon ammattihenkilöstön hallinnollista kuormitusta. Samalla Suomen Luustoliitto ry korostaa, että digitaalisen arvioinnin tulee toimia potilaan hoitopolulla ensisijaisesti ammattilaisen työn tukena, ei sitä korvaavana ratkaisuna. Potilaalla tulee kaikissa tilanteissa säilyä tosiasiallinen ja helposti toteutuva oikeus saada hoidon tarpeen arvio terveydenhuollon ammattihenkilöltä. Lisäksi on tärkeää varmistaa, että automaatiota hyödynnetään vain sellaisissa tilanteissa, joissa se on potilasturvallisuuden näkökulmasta tarkoituksenmukaista, ja että monisairaiden sekä pitkäaikaissairaiden potilaiden yksilölliset tarpeet tunnistetaan riittävästi.]

Pidättekö kannatettavana, että esityksessä ehdotetulla tavalla digitaalisen hoidon tarpeen arvion tekemisessä voitaisiin hyödyntää tekoälyä?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne: [Suomen Luustoliitto ry pitää kannatettavana, että digitaalisen hoidon tarpeen arvioinnissa voidaan hyödyntää tekoälyä. Tekoälyllä voidaan tehostaa arviointiprosessia, parantaa

palveluihin ohjautumisen nopeutta ja yhdenmukaisuutta sekä tukea ammattihenkilöiden työtä. Samalla Suomen Luustoliitto ry korostaa, että tekoälyn käyttöön liittyy merkittäviä potilasturvallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä näkökulmia. On välttämätöntä varmistaa, että käytettävät algoritmit ovat läpinäkyviä, luotettavia ja eettisesti hyväksyttäviä, ja että niiden tuottamat arviot perustuvat ajantasaiseen ja näyttöön perustuvaan tietoon. Potilaalle tulee myös antaa selkeä ja ymmärrettävä tieto siitä, miten arvio muodostuu ja miten tekoälyä on käytetty arvioinnissa. Lisäksi tulee huolehtia, että tekoäly tunnistaa riittävästi monisairaat ja pitkäaikaissairaat potilasryhmät, kuten luusto ja osteoporoosipotilaat, joiden tilanteet edellyttävät usein yksilöllistä ammattilaisen arviota.]

Katsotteko, että potilaan oikeudet on esityksessä huomioitu oikealla tavalla?

Vastaus

Ei, kommenttinne: [Ikääntyneiden ja monisairaiden osalta tulisi täsmentää.]

Katsotteko, että virkavastuun kohdentuminen on esityksessä huomioitu oikealla tavalla?

Vastaus

-

Kysymys hyvinvointialueille: missä aikataulussa esityksessä tarkoitetun digitaalisen hoidon tarpeen arvion käyttöönotto olisi mahdollista?

Kirjoita tähän:

Aikataulu vaikuttaa lyhyeltä, varsinkin mikäli järjestelmän määrittely ja hankinta tehdään hajautetusti.

Katsotteko, että jatkossa hoidon tarpeen arvion tekemiseen käytettävä järjestelmä tulisi toteuttaa kansallisesti (esityksessä todettu malli A tai B)?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne: [Ehdottomasti kansallisesti. Tämä mahdollistaa tulevaisuudessa hyödyntää tietoja tekoälyn avulla esimerkiksi diagnostiikan nopeuttamiseksi. Tällä hetkellä esimerkiksi nikkamurtumien löytäminen on erittäin puutteellista ja johtaa lonkkamurtumien ilmaantumisen kasvuun. Keskitetty hankinta mahdollistaa tasa-arvoisen palvelun ja eri alueiden tiedonkulun.]

Huomioiko esitys mielestänne riittävästi teknologiaa kehittävien yritysten näkökulman?

Vastaus

-

Muut kommenttinne esityksestä:

Kirjoita tähän:

Suomen Luustoliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua esitysluonnoksesta.

Suomen Luustoliitto ry pitää tärkeänä, että palvelun käyttöön tarjotaan riittävä tuki ja koulutus, jotta arviointi toimii tarkoituksenmukaisesti kaikissa tilanteissa.

Bonden Camilla
Suomen Luustoliitto ry